

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
Факультет журналістики
Кафедра теорії і методики журналістської творчості

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 12. МЕДІАЛІНГВІСТИКА

Освітньої програми:

Рівня вищої освіти:

за спеціальністю:

галузі знань:

Журналістика

першого (бакалаврського)

061 Журналістика

06 Журналістика

Рівне-2021

Робоча програма «Медіалінгвістика» для студентів першого (бакалаврського) рівня освіти
галузі знань 06 Журналістика,
спеціальності: 061 Журналістика

Розробник: Миронюк В. М., к.філол. н., доцент кафедри теорії і методики журналістської
творчості

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії і методики журналістської
творчості

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року

Завідувач кафедри доц. Миронюк В. М.,
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією факультету журналістики

Протокол № 1 від 30 серпня 2021 року

Голова доц. Миронюк В. М.,
(підпис)

Гарант освітньої програми «Журналістика» зі спеціальності 061 «Журналістика» у галузі
знань 06 «Журналістика» рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Золяк В.В.
(підпис)

© Миронюк В. М., 2021
© ПВНЗ «Міжнародний
економіко-гуманітарний
університет імені
акад. С. Дем'янчука» 2021

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8/8	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язковий освітній компонент	
Змістових модулів – 4		Рік підготовки:	
		1-2- й	1-2-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр	
		1-4- й	1-4- й
		Лекції: 60/16 год.	
		10/20/10/20 год.	4/4/4/4 год.
		Практичні:60/18 год.	
		10/20/10/20 год.	4/4/4/6 год.
		Лабораторні	
	–	–	
Самостійна робота:120/206 год.			
30/30/30/30 год.	51/51/51/53 год.		
Вид контролю: 2 семестр - залік 3, 4 - екзамен			

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни полягає у вивченні особливостей сучасного медіатексту, що допоможе здійснити лінгвістичний аналіз медіатекстів на всіх мовних рівнях, а також допоможе удосконалити побудову та оформлення власного висловлення. Дисципліна спрямована на вивчення теоретичних основ медіалінгвістики як сучасної мовознавчої дисципліни, а також на формування вмінь та навичок здійснення аналізу медіатексту у лінгвостилістичному аспекті з тим, щоб уникнути можливих лексичних, морфологічних і синтаксичних помилок в усному й писемному медіатексті.

Завдання:

сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; критично мислити та інтерпретувати мовленнєве повідомлення, враховуючи засади медіалінгвістики; визначати основні характеристики масової комунікації як специфічної сфери функціонування мови мас-медіа та медіатексту; здійснювати лінгвістичний аналіз медіатексту; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; виховати повагу до української літературної мови, до мовних традицій; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування медіатекстів.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Медіалінгвістика» студенти набувають таких **програмних компетентностей: ЗК (загальні компетентності), СК (спеціальні фахові компетентності):**

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК08. Здатність формувати інформаційний контент у сфері економіки, права, культури та мистецтва, соціальних питань, міжнародних відносин та інших видів діяльності.

Опанування дисципліною «Медіалінгвістика» забезпечить наступні **програмні результати:**

ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.

ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР21. Вміти використовувати різні типи розповіді та представляти зміст у ефективних поєднаннях слів, звуків та візуальних зображень.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Мова ЗМІ як найважливіший засіб впливу на суспільну свідомість

Тема 1. Медіалінгвістика як наука. Медіатекст як ключове поняття медіалінгвістики. Основні засади дисципліни «Медіалінгвістика». Роль ЗМІ в закріпленні та поширенні норм літературної мови.

Література: основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)

Тема 2. Культура мовлення журналіста. Ознаки мовної культури.

Поняття «мовної норми». Мовна норма. Орфографічні, орфоепічні, синтаксичні, граматичні, стилістичні мовні норми.

Література: основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 15, 16)

Тема 3. Усне ефірне мовлення. Жанри публічних виступів. Культура дискусивно-полемічного мовлення. Особливості ділових телефонних розмов. Тактики і стратегії усного спілкування. Мова та її одиниці як інструментарій ЗМК.

Література: основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)

Тема 4. Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань журналістів. Типологія акцентуаційних та орфоепічних помилок у ЗМІ. Засоби евфонічності української мови. Орфоепія у роботі журналіста та репортера.

Література: основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 1, 16)

Тема 5. Фонетична система сучасної української мови, класифікація звуків мови. Зміни звукового складу слова в українській мові. Модифікаційні зміни фонем. Явища акомодатії, асиміляції, дисиміляції, спрощення приголосних.

Література: основна (1,2,3,4,5, 6,7, 8,9) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)

Тема 6. Фонологія як галузь знань про фонему. Ознаки фонем. Чергування голосних та приголосних фонем явища акомодатії, асиміляції, дисиміляції, спрощення звуків.

Література: основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 15, 16)

Тема 7. Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі. Нова редакція правопису української мови 2019 у візії сьогодення. Типологія орфографічних помилок в сучасних газетних текстах.

Література: основна (1,2,3,4,5, 6,7, 8,9, 21, 22) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Лексикологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста

Тема 8. Лексика сучасної української мови та лексичні одиниці як основний інструмент журналістського текстотворення. Слово як лексична одиниця. Багатозначні слова. Роль метафори, метонімії в текстах змі. Омоніми в журналістському тексті. Явище міжмовної омонімії.

Література: основна (1,2,3,4,5, 6,7, 8,9) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 16)

Тема 9. Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання. Перифрази та евфемізми на сторінках преси. Паронімія як стилістичний прийом та як вада тексту. Роль

антонімів у написанні журналістських матеріалів. Антитеза, оксиморон в газетному дискурсі.

Література: основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 15,16)

Тема 10. Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа. Окремі ознаки слів іншомовного походження. Запозичення з англійської, німецької, французької, польської мов.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема 11. Стилiстичне використання застарілих слів та неологізмів у ЗМІ. Неолексеми, okazіоналізми в газетних текстах. Лексика обмеженого вжитку в ЗМІ. Стилiстичне використання термінів, професіоналізмів, аргі, сленгу.

Література: основна - 1,4,11,13, додаткова – 1,2,3,6

Тема 12. Емоційно забарвлена лексика в газетному дискурсі. Стилiстичне розшарування лексичного складу української мови. Роль емоційно-забарвлених слів у публіцистичному стилі.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема 13. Типи фразеологічних одиниць та їх використання в сучасних ЗМІ. Трансформація фразеологізмів як один із засобів посилення виразності мови радіо- та тележурналістів. Уникнення мовних штампів.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста

Тема 14. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди. Предмет морфології, методи дослідження. Частини мови. Принципи поділу слів на частини мови. Граматична категорія. Граматичне значення. Граматична форма. Граматичні засоби вираження граматичних значень.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема 15. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту. Іменник як частина мови. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. Лексико-граматичні розряди іменників. Граматичні засоби вираження значення відмінка.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема16. Використання прикметника у медійному дискурсі. Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення прикметника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей прикметника. Лексико-граматичні розряди прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема 17. Числівник у медійному дискурсі. Категорійне значення числівника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей числівника. Морфологічні особливості числівників. Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника.

Література: основна - 1,4,11,13, додаткова – 1,2,3,6

Тема 18. Категорійне значення дієслова. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то. Прислівник як частина мови.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема 19. Службові (неповнозначні) частини мови у медійному дискурсі. Прийменник як частина мови. Морфологічна класифікація прийменників. Первинні і вторинні прийменники. Відіменні, віддієслівні та прислівникові прийменники. Сполучник як частина мови. Синтаксичні функції сполучників. Сполучники сурядні та підрядні. Сурядні сполучники: єднальні, протиставні і розділові. Підрядні сполучники: причинові, часові, умовні, мети, порівняльні, допустові.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Синтаксис української мови у медійному дискурсі

Тема 20. Синтаксис простого неускладненого речення. Просте односкладне речення. Неповне речення у різних видах ЗМІ.

Література: основна - 1,4,11,13, додаткова – 1,2,3,6

Тема 21. Синтаксис ускладненого простого речення. Речення із відокремленими членами. Речення із звертаннями, вставними словами(вставними конструкціями) у різних видах ЗМІ.

Література: основна - 1,4,11,13, додаткова – 1,2,3,6

Тема 22. Синтаксис складного речення. Складносурядне речення (засоби зв'язку, семантика).Складнопідрядне речення. Безсполучникове складне речення. Складні синтаксичні структури. Пряма й непряма мова.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

Тема 23. Текст: тема тексту, мікротема, основна думка. Класифікація текстів: за типом мовлення, за ресурсом, за організацією та навігацією, за форматом. Голосове декодування тексту в ефірі.

Література: основна - 1,4,11,13 додаткова – 1,2,3,6

4.Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	усього	у тому числі						усього	л	п	лаб	і.р	с.р.
		о	л	п	лаб	і.р	с.р.						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Мова ЗМІ як найважливіший засіб впливу на суспільство													
Тема 1. Медіалінгвістика як наука.	6	2				4	7						7

Тема 2. Культура мовлення журналіста.	8	2	2			4	7				7
Тема 3. Усне ефірне мовлення.	6	2				4	7				7
Тема 4. Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань журналістів.	6		2			4	9		2		7
Тема 5. Фонетична система сучасної української мови.	6		2			4	7	2			5
Тема 6. Фонологія як галузь знань про фонему.	9	2	2			5	10		2		8
Тема 7. Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі.	9	2	2			5	10	2			8
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1	50	10	10			30	59	4	4		51
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Лексикологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста											
Тема 8. Лексика сучасної української мови та лексичні одиниці як основний інструмент журналістського текстотворення.	9	2	2			5	12	4			8
Тема 9. Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання. Перифрази та евфемізми на сторінках преси.	9	2	2			5	14	4	2		8
Тема 10. Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа.	13	4	4			5	12	4			8
Тема 11. Стилiстичне використання застарілих слів та неологізмів у ЗМІ.	13	4	4			5	12	4			8
Тема 12. Емоційно забарвлена лексика в газетному дискурсі.	13	4	4			5	14	4	2		8
Тема 13. Типи фразеологічних одиниць та їх використання в сучасних ЗМІ.	13	4	4			5	15	4			11
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2	70	20	20			30	59	4	4		51
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста											

Тема 14. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди.	9	2	2			5	10	2				8
Тема 15. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту.	9	2	2			5	10		2			8
Тема 16. Використання прикметника у медійному дискурсі.	9	2	2			5	8					8
Тема 17. Числівник як частина мови у медійному дискурсі. Займенник.	9	2	2			5	10	2				8
Тема 18. Категорійне значення дієслова. Прислівник як частина мови.	9	2	2			5	10		2			8
Тема 19. Службові (неповнозначні) частини мови у медійному дискурсі.	5					5	11					11
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3	50	10	10			30	59	4	4			51
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Синтаксис української мови у медійному дискурсі												
Тема 20. Синтаксис простого неускладненого речення.	15	4	4			7	15		2			13
Тема 21. Синтаксис ускладненого простого речення.	15	4	4			7	17	2	2			13
Тема 22. Синтаксис складного речення.	23	8	8			7	17	2	2			13
Тема 23. Текст. Голосове декодування тексту в ефірі	13	4	4			9	14					14
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4	70	20	20			30	63	4	6			53
УСЬОГО	240	60	60			120	240	16	18			206

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин	
	денна	заочна
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Мова ЗМІ як найважливіший засіб впливу на суспільну свідомість		
Тема 1. Медіалінгвістика як наука.		
Тема 2. Культура мовлення журналіста. Ознаки мовної культури.	2	
Тема 3. Усне ефірне мовлення. жанри публічних виступів.		
Тема 4. Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань журналістів.	2	2
Тема 5. Фонетична система сучасної української мови. класифікація звуків мови.	2	
Тема 6. Фонологія як галузь знань про фонему.	2	2
Тема 7. Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі. Типологія орфографічних помилок в сучасних газетних текстах.	2	
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1	10	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Лексикологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста		
Тема 8. Лексика сучасної української мови та лексичні одиниці як основний інструмент журналістського текстотворення.	2	
Тема 9. Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання. Перифрази та евфемізми на сторінках преси.	2	2
Тема 10. Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа.	4	
Тема 11. Стилістичне використання застарілих слів та неологізмів у ЗМІ.	4	
Тема 12. Емоційно забарвлена лексика в газетному дискурсі.	4	2
Тема 13. Типи фразеологічних одиниць та їх використання в сучасних ЗМІ.	4	
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2	20	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста		
Тема 14. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди.	2	
Тема 15. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту.	2	2
Тема 16. Використання прикметника у медійному дискурсі.	2	
Тема 17. Числівник як частина мови у медійному дискурсі. Займенник.	2	
Тема 18. Категорійне значення дієслова. Прислівник як частина мови.	2	2
Тема 19. Службові (неповнозначні) частини мови у медійному дискурсі.		
ВСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3	10	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Синтаксис української мови у медійному дискурсі		

Тема 20. Синтаксис простого неускладненого речення.	4	2
Тема 21. Синтаксис ускладненого простого речення.	4	2
Тема 22. Синтаксис складного речення.	8	2
Тема 23. Текст. Голосове декодування тексту в ефірі	4	
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.	20	6
УСЬОГО	60	18

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Мова ЗМІ як найважливіший засіб впливу на суспільну свідомість			
	Тема 1. Медіалінгвістика як наука.	4	7
	Тема 2. Культура мовлення журналіста. Ознаки мовної культури.	4	7
	Тема 3. Усне ефірне мовлення. жанри публічних виступів. Мова та її одиниці як інструментарій ЗМК.	4	7
	Тема 4. Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань журналістів.	4	7
	Тема 5. Фонетична система сучасної української мови. класифікація звуків мови. Зміни звукового складу слова в українській мові.	4	7
	Тема 6. Фонологія як галузь знань про фонему, ознаки фонем, чергування голосних та приголосних фонем явища акомодатції, асиміляції, дисиміляції, спрощення звуків.	5	8
	Тема 7. Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі. Типологія орфографічних помилок в сучасних газетних текстах.	5	8
	УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.	30	51
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Лексикологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста			
	Тема 8. Лексика сучасної української мови та лексичні одиниці як основний інструмент журналістського текстотворення	5	8
	Тема 9. Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання. Перифрази та евфемізми на сторінках преси. Паронімія як стилістичний прийом та як вада тексту.	5	8
	Тема 10. Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа.	5	8
	Тема 11. Стилiстичне використання застарілих слів та неологізмів у ЗМІ. Неолексеми, okazіоналізми в газетних текстах.	5	8
	Тема 12. Емоційно забарвлена лексика в газетному дискурсі.	5	8
	Тема 13. Типи фразеологічних одиниць та їх використання в сучасних ЗМІ.	5	11

УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2	30	51
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста		
Тема 14. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди.	5	8
Тема 15. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту. Іменник як частина мови. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника.	5	8
Тема 16. Використання прикметника у медійному дискурсі.	5	8
Тема 17. Числівник як частина мови у медійному дискурсі. Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника.	5	8
Тема 18. Категорійне значення дієслова. Прислівник як частина мови.	5	8
Тема 19. Службові (неповнозначні) частини мови у медійному дискурсі.	5	11
УСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3	30	51
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Синтаксис української мови у медійному дискурсі		
Тема 20. Синтаксис простого неускладненого речення. Просте односкладне речення. Неповне речення у різних видах ЗМІ.	7	13
Тема 21. Синтаксис ускладненого простого речення. Речення відокремленими членами. Речення із звертаннями, вставними словами(вставними конструкціями) у різних видах ЗМІ.	7	13
Тема 22. Синтаксис складного речення. Пряма й непряма мова.	9	13
Тема 23. Текст. Голосове декодування тексту в ефірі	9	14
ВСЬОГО ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.	30	53
ВСЬОГО	120	206

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1: Мова ЗМІ як найважливіший засіб впливу на суспільну свідомість				
Тема 1. Медіалінгвістика як наука. Медіатекст як ключове поняття медіалінгвістики. Основні засади дисципліни «Медіалінгвістика». Роль ЗМІ в закріпленні та поширенні норм літературної мови.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань	Теоретичне усне опитування або міні-тест	основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)	8

	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.			
Тема 2. Культура мовлення журналіста. Ознаки мовної культури. Поняття «мовної норми». Мовна норма.	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Теоретичне усне опитування або міні-тест	основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 15, 16)	8
Тема 3. Усне ефірне мовлення. жанри публічних виступів. культура дискусивно-полемічного мовлення. Особливості ділових телефонних розмов. Тактики і стратегії усного спілкування. Мова та її одиниці як інструментарій ЗМК.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)	8
Тема 4. Орфоепічні норми української літературної мови в системі мовних знань журналістів. типологія акцентуаційних та орфоепічних помилок у ЗМІ. Засоби евфонічності української мови. Орфоепія у роботі журналіста та репортера.	Діагностичне тестування Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 1, 16)	8

<p>Тема 5. Фонетична система сучасної української мови. класифікація звуків мови. Зміни звукового складу слова в українській мові. Модифікаційні зміни фонем. явища акомодатції, асиміляції, дисиміляції, спрощення приголосних.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.</p>	<p>Опитування, тестовий контроль.</p>	<p>основна (1,2,3,4,5, 6,7, 8,9) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)</p>	<p>8</p>
<p>Тема 6. Фонологія як галузь знань про фонему. ознаки фонем. чергування голосних та приголосних фонем явища акомодатції, асиміляції, дисиміляції, спрощення звуків.</p>	<p>Діагностичне тестування Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.</p>	<p>Опитування, тестовий контроль.</p>	<p>основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 15, 16)</p>	<p>8</p>
<p>Тема 7. Правописні проблеми кінця ХХ – початку ХХІ століть та їх прояви в сучасній пресі. Типологія орфографічних помилок в сучасних газетних текстах.</p>	<p>Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.</p>	<p>Опитування, аналіз творчого завдання.</p>	<p>основна (1,2,3,4,5, 6,7, 8,9, 21, 22) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10)</p>	<p>12</p>
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Лексикологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста</p>				
<p>Тема 8. Лексика сучасної української мови та лексичні одиниці як основний інструмент журналістського текстотворення. Слово як лексична одиниця. Багатозначні слова. Роль метафори, метонімії в текстах змі. Омоніми в журналістському тексті. Явище міжмовної омонімії.</p>	<p>Захист презентацій Розв'язування ситуаційних завдань Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.</p>	<p>Опитування, аналіз творчого завдання.</p>	<p>основна (1,2,3,4,5, 6,7, 8,9) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 16)</p>	<p>10</p>

<p>Тема 9. Роль синонімів у забезпеченні точності висловлювання. Перифрази та евфемізми на сторінках преси. Паронімія як стилістичний прийом та як вада тексту. Роль антонімів у написанні журналістських матеріалів. Антитеза, оксиморон в газетному дискурсі.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Опитування, аналіз творчого завдання.</p>	<p>основна (1,2,3,4,13, 14, 18,21) додаткова (1,4, 5, 6, 8, 10, 15,16)</p>	<p>10</p>
<p>Тема 10. Типологія запозиченої лексики та її функціонування в сучасній українських мас-медіа.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Опитування, тестовий контроль.</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 11. Стилiстичне використання застарілих слів та неологізмів у ЗМІ. Неолексеми, okazіоналізми в газетних текстах. Лексика обмеженого вжитку в змі. стилістичне використання термінів, професіоналізмів, аргo, сленгу.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Опитування, тестовий контроль.</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 12. Емоційно забарвлена лексика в газетному дискурсі. Стилiстичне розшарування лексичного складу української мови. Роль емоційно-забарвлених слів у публіцистичному стилі.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Експрес опитування, есе</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 13. Типи фразеологічних одиниць та їх використання в сучасних ЗМІ. Трансформація фразеологізмів як один із засобів посилення виразності мови радіо- та тележурналістів. Уникнення мовних штампів.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Експрес опитування, есе</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Морфологія в системі лінгвістичної підготовки журналіста</p>				

<p>Тема 14. Морфологія як лінгвістична дисципліна, її різновиди. Предмет морфології, методи дослідження. Частини мови. Принципи поділу слів на частини мови. Граматична категорія. Граматичне значення. Граматична форма. Граматичні засоби вираження граматичних значень.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Опитування, тестовий контроль.</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 15. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту. Іменник як частина мови. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей іменника. Лексико-граматичні розряди іменників. Граматичні засоби вираження значення відмінка.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Експрес опитування, есе</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 16. Використання прикметника у медійному дискурсі. Прикметник як частина мови у різних морфологічних школах. Категорійне значення <u>прикметника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей прикметника.</u> Лексико-граматичні розряди прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Експрес опитування, есе</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 17. Числівник як частина мови. Категорійне значення числівника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних і синтаксичних особливостей числівника. Морфологічні особливості числівників. Займенник як частина мови. Категорійне значення займенника. Загальна характеристика семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей займенника.</p>	<p>Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій</p>	<p>Експрес опитування, есе</p>	<p>Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6</p>	<p>10</p>
<p>Тема 18. Категорійне значення дієслова. Загальна характеристика</p>	<p>Діагностичне тестування</p>	<p>Експрес опитування,</p>	<p>Література: Основна</p>	<p>10</p>

семантичних, морфологічних, словотвірних та синтаксичних особливостей дієслова. Дієслівні форми: інфінітив, особові форми, дієприкметник, дієприслівник, форми на -но, -то. Прислівник як частина мови.	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій	есе	1,4,11,13 Додаткова – 1,2,3,6	
Тема 19. Службові (неповнозначні) частини мови. Прийменник як частина мови. Морфологічна класифікація прийменників. Первинні і вторинні прийменники. Відіменні, віддієслівні та прислівникові прийменники. Сполучник як частина мови. Синтаксичні функції сполучників. Сполучники сурядні та підрядні. Сурядні сполучники: єднальні, протиставні і розділові. Підрядні сполучники: причинові, часові, умовні, мети, порівняльні, допустові і пояснювальні. Частка. Вигук.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій	Опитування, аналіз творчого завдання.	Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова 1,2,3,6	10
МІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4 Синтаксис української мови медійному дискурсі				
Тема 20. Синтаксис простого неускладненого речення. Просте односкладне речення. Неповне речення у різних видах ЗМІ.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій	Опитування, аналіз творчого завдання.	Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова 1,2,3,6	15
Тема 21. Синтаксис ускладненого простого речення. Речення із відокремленими членами. Речення із звертаннями, вставними словами(вставними конструкціями) у різних видах ЗМІ.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій	Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз журналістських ситуацій)	Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова 1,2,3,6	15
Тема 22. Синтаксис складного речення. Складносурядне речення (засоби зв'язку, семантика). Складнопідрядне речення. Безсполучникове складне речення. Складні синтаксичні структури. Пряма й непряма мова.	Діагностичне тестування Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій	Опитування, тестовий контроль.	Література: Основна 1,4,11,13 Додаткова 1,2,3,6	15
Тема 23. Текст. Голосове декодування тексту в ефірі.	Діагностичне тестування	Експрес опитування,	Література: Основна	15

	Взаємооцінювання (peer assessment) Захист презентацій	есе	1,4,11,13 Додаткова 1,2,3,6	
--	---	-----	-----------------------------------	--

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

На матеріалах засобів масової інформації паспортизуючи їх:

1. Вичитати десять номерів газети із групуванням текстових помилок;
2. Лінгвоаналіз газетної полоси, телепередачі та радіопередачі.
3. Укласти словник іншомовної лексики.
4. Укласти словник неологізмів.
5. Укласти словник крилатих висловів.
6. Укладання термінологічного словника з курсу «Медіалінгвістичні технології».
7. Складання розгорнутого конспекту на теми: «Текст ЗМІ з точки зору когнітивістики: складові аналізу», «Текст ЗМІ у психолінгвістичному аспекті: складові аналізу» «Лінгвопрагматичний аналіз медіатексту».
8. Підготувати повідомлення на тему: Медіалінгвістичні особливості різних функціонально-жанрових типів медіатекстів: новини (аналіз статті за вибором студента); Медіалінгвістичні особливості різних функціонально-жанрових типів медіатекстів: реклама (аналіз статті за вибором студента).

Окрім опрацювання вищезазначених тем, підготувати есе:

1. Майстерне володіння словом.
2. Проблема культури мови в ЗМІ.
3. Мистецтво мовлення в масовій комунікації.
4. Культура усного мовлення.
5. Типові помилки в теле- і радіомовленні.
6. Лексика української мови за походженням.
7. Екзотизми, іншомовні слова в сучасних засобах масової комунікації.
8. Неологізація лексики в сучасних ЗМІ.
9. Іншомовні слова та їх українські відповідники.
10. Мова і політика.
11. Графічні засоби української мови та їх роль у ЗМК.
12. Фонетика й фонологія сучасної української мови та використання їхнього потенціалу в мас-медіа.
13. Морфеміка сучасної української літературної мови та її роль у ЗМК.
14. Словотвір української мови та його можливості в ЗМК.
15. Лексика сучасної української мови та лексичні одиниці як основний інструмент журналістського текстотворення.
16. Мова і культура мовлення в житті професійного комунікатора.
17. Орфоепічні норми української літературної мови та журналістського професійного мовлення.
18. Фонетично зумовлені складнощі правопису слів та їх уживання в медіадискурсі.
19. Основи української пунктуації та специфіка її авторського вживання у роботі.
20. Українська фразеологія та її джерела. Роль фразеологізмів у мові мас-медіа. Використання фразеологізмів у заголовковому комплексі та рубрикації.
21. Спілкування у професійній діяльності журналіста. Усне спілкування у діяльності журналіста. Тактики і стратегії усного спілкування. Мова та її одиниці як інструментарій ЗМК.
22. Функційні стилі у професійній комунікації журналіста.

23. Роль повнозначних частин мови у творенні медіатексту.
24. Синтаксис української мови й просте речення у медійному дискурсі.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Інтерактивні лекції, евристичне навчання, кейс-метод, лекції-дискусії, мозковий штурм, обмін думками (think-pair-share), практико-орієнтоване навчання, творчий метод, тренінги в активному режимі

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, поточні контрольні роботи, підсумковий контроль(екзамен).

11.ПИТАННЯ ГАРАНТОВАНОГО РІВНЯ ЗНАТЬ

1. Основні завдання курсу “Медіалінгвістика”.
2. Основні тенденції розвитку української літературної мови на сучасному етапі.
3. Культура фахового мовлення .
4. Державотворча роль мови. Мова як засіб пізнання, мислення, спілкування. Функції мови.
5. Стилi і типи мовлення.
6. Основні ознаки офіційно-ділового стилю.
7. Літературна мова. Мовна норма. Види норм.
8. Культура мови. Культура мовлення під час дискусії.
9. Мова і професія.
10. Майстерність публічного виступу. Види підготовки до виступу.
11. Мова і думка. Види, форми, прийоми розумової діяльності.
12. Основні закони риторики.
13. Поняття етики ділового спілкування, її предмет і завдання.
14. Основні види ділового спілкування: публічний виступ, ділова бесіда, службова нарада та переговори.
15. Основні правила ділового спілкування.
16. Мовленнєвий етикет.
17. Професійна етика журналіста.
18. Правила спілкування фахівця при проведенні зустрічей, переговорів, прийомів та по телефону.
19. Терміни і термінологія.
20. Лексика за сферою вживання.
21. Термінологічна і професійна лексика, її відмінність від загальноновживаної.
22. Типи термінологічних словників.
23. Складні випадки слововживання.
24. Пароніми та омоніми в діловому мовленні.
25. Синоніми в діловому мовленні.
26. Фразеологічні звороти у справочинстві.
27. Багатозначні слова і контексти. Синонімічний вибір слова.
28. Складноскорочені слова, абrevіатури та графічні скорочення.
29. Орфографічні норми сучасної української літературної мови.
30. Правопис прізвищ, імен та по батькові.
31. Вживання м'якого знака та апострофа.

32. Правопис префіксів.
33. Безособові конструкції на **-но, -то**.
34. Зміни приголосних при словотворенні та словозміні.
35. Ознаки культури мови.
36. Орфоепічна правильність мовлення.
37. Граматична правильність мовлення.
38. Точність мовлення.
39. Логічність мовлення.
40. Багатство і різноманітність мовлення.
41. Чистота мовлення.
42. Доречність мовлення.
43. Виразність мовлення.
44. Культура діалогу.
45. Морфологічні норми сучасної української літературної мови, варіанти норм.
46. Правопис відмінкових закінчень іменників II відміни у родовому відмінку.
47. Рід, число невідмінюваних іменників.
48. Правопис складних іменників та прикметників.
49. Правопис прислівників.
50. Особливості вживання числівників у діловому мовленні.
51. Прийменник **по** в діловому мовленні.
52. Синтаксичні норми сучасної української літературної мови.
53. Складні випадки керування в службових документах.
54. Однорідні члени речення в діловому мовленні.
55. Вживання дієприкметникових та дієприслівникових зворотів у діловому мовленні.
56. Документ — основний вид ділового мовлення. Загальні вимоги до складання документів.
57. Правила оформлення сторінки. Вимоги до тексту документа.
58. Мовностилістичні помилки в авторській діяльності.
59. Синтаксис простого речення.
60. Синтаксис складного речення. Складносурядне речення (засоби зв'язку, семантика).

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

1-й семестр

Поточне тестування та самостійна робота							Підсумковий контроль	Сума
Модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
8	8	8	8	8	8	12		

2-й семестр

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль (залік)	Сума
Модуль 2							
T8	T9	T10	T11	T12	T13	40	100
10	10	10	10	10	10		

3-й семестр

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модуль 3							
T14	T15	T16	T17	T18	T19	40	100
10	10	10	10	10	10		

4-й семестр

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
Модуль 4					
T20	T21	T22	T23	40	100
15	15	15	15		

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабе їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	

35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.
3. ТЗН.
4. Навчальні демонстрації.
5. Комп'ютерне забезпечення.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Авраменко О. Було – стало: зміни в правописі. К., 2019. 40с.
2. Авраменко О. 100 експрес-уроків української. Частина 2. К.: Книголав, 2017. 192 с.
3. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити/ за заг. Ред. О.Сербенької. Львів, 2017. 304 с.
4. Береза Т. Гарна мова – одним словом: словник вишуканої української мови. Львів, 2017. 420 с.
5. Глущик С.В., Дияк О.В., Шевчук С.В. Сучасні ділові папери: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009.
6. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003.
7. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. К, 2019. 208 с .
8. Добросклонская Т. Г. Медиалингвистика: системный подход к изучению языка СМИ: современная английская медиаречь. М., 2008. 264 с.
9. Культура фахового мовлення : Навчальний посібник / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги – ХХІ, 2011. 528 с.
10. Лінгвістика впливу : [Монографія] / В.В. Різун, Н.Ф. Непийвода, В.М. Корнєєв. К., 2005. – 148 с.
11. Медіалінгвістика : Словник термінів і понять / Л.І. Шевченко, Д.В. Дергач, Д.Ю. Сизонов / За ред. проф. Л.І. Шевченко. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2013. 240 с.
12. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008.
13. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів : Літопис. 2010. 538 с.
14. Остапченко О. Українська мова в грі: Проблемні завдання, конкурси, зманання, цікаві факти,, тести, квести. К, 2018. 224 с.

15. Практикум з української мови за професійним спрямуванням [Електронний ресурс] : збірник вправ і завдань для самостійної роботи студентів технічних спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / НТУУ «КПІ» ; М. М. Кобець, С. М. Терьохіна. – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 61 с. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/9133>
16. Почепцов Г. Теорія комунікацій / Г. Почепцов. К. : ВПЦ «Київський університет», 1999. – 308 с.
17. Українська мова за професійним спрямуванням [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів технічних спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / НТУУ «КПІ» ; уклад. Ю. Л. Бондаренко. – Київ : НТУУ «КПІ», 2014. 152 с. Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/8146>
18. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. К., 2014.
19. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. – [2-е вид. перероб. і доп.] К. : Алерта, 2011. 696 с.
20. Шевчук С.В. Ділове мовлення: Модульний курс: Підручник. К., 2009.
21. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: Підручник. К.:Арій, 2009.
22. Шевчук С.В., Кабиш О.О. Практикум з українського ділового мовлення: Навчальний посібник. К.: Арій, 2009.
23. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням. Підручник. За програмою МОНУ. 4-те видання. К : Алерта, 2014. 696 с.
24. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посіб. К.: Алерта, 2009.
25. Шевченко Л.І. Медіалінгвістика в сучасній Україні: аналіз ситуації / Л. І. Шевченко // Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика. 2013. Вип. 26. С. 3-12.
26. Шмелёва Т. В. Медиалингвистика как медийное речеведение // Медиатекст как полиинтенциональная система: сб. статей / отв.ред. Л. Р. Дускаева, Н. П. Цветова. СПб, 2012. С.56—61.
27. Українська мова для іміджу та кар'єри/ І.М. Літвінова, Т.В.Котукова. Харків, 2019. 160с.
28. Яцимірська М.Г. Прагматично-комунікативні особливості вербальної комунікації в Інтернеті / М.Г. Яцимірська // Пресознавчі студії : історія, теорія, методологія : [Зб. праць кафедри української преси і дослідницького центру історії західноукраїнської преси]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2007. Вип. 8. С. 245–246.

Додаткова

1. Лютянська Н. І. Мас-медійний дискурс: типологічні та структурно-організаційні особливості. Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Серія: Філологічні науки. 2014. № 2. С. 136–141. Режим доступу до ресурсу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzfn_2014_2_28.pdf
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К. 2008. 712 с.
3. Сучасні аспекти дослідження мас-медійного дискурсу: експресія – вплив – маніпуляція. Л. О. Кудрявцева, Л. П. Дядечко, О. М. Дорофєєва [та ін.]. Мовознавство. 2005. № 1. С. 58–66.
4. Шубенко Н. О. Аудіовізуальний медіатекст: специфіка, структура, властивості. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Kis/2012_1/30.pdf Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. — К.: Видавничий центр «Академія», 2004.
5. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник/ За ред. Н.Д.Бабич. — Чернівці: Книги –XXI, 2005.

6. Мацько Л.І., Кравець Л.В. Культура фахової мови: Навч. посіб. — К.: ВЦ «Академія», 2007.
7. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилїстика української мови: Підручник. — К.: Вища школа, 2003.
8. Панько Т.І., Кочан І.М., Мацюк Г.П. Українське термінознавство: Підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. — Львів: Світ, 1994.
9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. — К.: Знання, 2006.
10. Токарська А.С., Кочан І.М. Українська мова фахового спрямування для юристів. — Львів: Світ, 2008.
11. Українська мова: Енциклопедія. — К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П.Бажана, 2004.
12. Універсальний довідник-практикум з ділових паперів / С.П. Бирик, І.Л. Михно, Л.О.Пустовіт, Г.М. Сюта. — К.: Довіра; УНВЦ «Рідна мова», 2009.
13. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: навчальний посібник. — К.: «Академвидав», 2004.
14. Шевчук С.В., Кабиш О.О., Клименко І.В. Українська мова. Комплексна підготовка до тестування: Навчальний посібник. К.: Арій, 2008.

Словники

1. Ганич Д.І., Олійник С.І. Русско-украинский и украинско-русский словарь. К., 1990.
2. Ганич Д.І., Олійник С.І. Словник лінгвістичних термінів. К., 1985.
3. Головащук І.С. Словник-довідник з правопису та слововживання. К., 1989.
4. Головащук І.С. Російсько-український словник сталих словосполучень. К., 2001.
5. Головащук І.С. Складні випадки наголошення. Словник-довідник. К., 2001.
6. Головащук І.С. Словник наголосів. К., 2000.
7. Головащук І.С. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. К., 1995.
8. Єрмоленко С.Я. Новий російсько-українській словник-довідник. К., 1999.
9. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови. К.: Видавництво «Українська книга», 2004.
10. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Львів: БаК, 2006.
11. Олійник О., Сидоренко М.М. Російсько-український словник наукової термінології. К., 1994.
12. Олійник О., Сидоренко М.М. Українсько-російський і російсько-український тлумачний словник. К., 1991.
13. Орфографічний словник української мови / Уклад. Головащук І.С. К., 1994.
14. Орфоепічний словник української мови. К., 1995.
15. Російсько-український словник: Сфера ділового спілкування / За ред. Тараненко А.А. К., 1996.
16. Російсько-український фразеологічний словник: Фразеологія ділової мови / Уклад. Підмогильний В., Плужник Є. К., 1993.
17. Словник іншомовних слів. / За ред. О.Мельничука. К., 1985.
18. Словник скорочень української мови. К., 1982.
19. Словник труднощів української мови / За ред. Єрмоленко С.Я. К., 1989.
20. Словник української мови: У 11 т. К., 1971 — 1981.
21. Словник-довідник з культури української мови / Д.Гринчишин, А. Капелюшний, О.Сербенська, З.Терлак. К.: Знання, 2006.
22. Словник-довідник труднощів української мови. К., 1992.
23. Тараненко А.А., Брицын В.М. Русско-украинский словарь для деловых людей. К., 1992.

24. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.)/ Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2015.
25. Український орфографічний словник: Близько 165 тис.слів / За ред. В.М.Русанівського К.: Довіра, 2006.
26. Шевчук С.В. Російсько-український словник ділового мовлення. Русско-украинский словарь деловой речи. К.: Вища школа, 2008.

15. Інформаційні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pereklad.kiev.ua
5. www.pravopys.net